

Minister van Financiën
Mevr. S.A.M. Kaag MA, Mphil
Den Haag

Ir. S.L. Lelieveldt CCP
Amsterdam

23 augustus 2023

Geachte mevrouw Kaag,

Ik schrijf u deze brief in mijn vakantie. Precies aan het begin ervan, op 14 juli 2023 stelde uw Ministerie een consultatie open over de Uitvoeringswet Vo bij geldovermakingen en overdrachten van cryptoactiva te voegen informatie en over de uitvoeringswet verordening crypto-activa. Deze liep af op 11 augustus 2023, maar dankzij de bereidwilligheid van uw medewerkers mag ik alsnog reageren op de verordening Uitvoeringswet Vo bij geldovermakingen en overdrachten van crypto-activa. Ik stel dat zeer op prijs en doe dat bij deze.

Allereerst. U kunt deze consultatiereactie als openbaar beschouwen en publiceren. Ik zal dat zelf ook doen, want ik hecht aan openheid over de voorgeschiedenis en achtergrond bij de regelgeving waarover u een consultatie doet. Deze voorgeschiedenis komt, door de technische manier van presenteren niet helemaal tot zijn recht, maar verdient het om in zijn juridisch-politieke context geplaatst te worden.

Over mijn achtergrond: Sommige van uw ambtenaren kennen mij, maar voor de lezer van deze reactie die mij niet kent: ik heb als oud-ING-er, oud DNB-er en voormalig hoofd afdeling toezicht en financiële markten van de Nederlandse Vereniging van Banken mijn sporen in het betalingsverkeer en toezicht verdiend en ben sinds 2011 als zelfstandig regelgevend adviseur actief. Ik help partijen aan de wet te voldoen echter: in toenemende mate is dat ten principale onmogelijk.

1. De regelgever dient ex-ante consistente en proportionele regels op te stellen

Zowel de nationale als de Europese regelgever faalt op dit moment in het uitvoeren van ex-ante toetsing van regelgeving en eigen handelen tegen hogere verdragen, in het bijzonder de mensenrechten als privacy en onschuldpresumptie, maar ook het recht op eigendom. Banken en hun juridisch adviseurs (en gecertificeerde compliance professionals zoals ondergetekende) komen dan voor een keuze uit twee kwaden te staan. Volgen we de regels rond bestrijden witwassen, maar schenden we de AVG of volgen we de AVG maar krijgen we dan een boete wegens overtreden regels uit de Wet ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering (Wwft)?

Het antwoord laat zich raden. De financiële en anti-witwas toezichthouders hebben zich, met dank aan de politieke handigheid van uw voorgangers, weten te voorzien van een blanco cheque in de vorm van de wet bekostiging financieel toezicht om waarop dan ook maar toezicht te houden en de kosten altijd, blind en volautomatisch te kunnen doorberekenen aan vergunde instellingen. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) is echter zo gelukkig niet en kan niet tippen aan OM/DNB en AFM wat betreft de handhavingscapaciteit en potentiële boetes en sanctiemogelijkheden. Het gevolg is dat de standaardhouding van juridische experts is om toe te geven aan opsporingseisen en sanctiedruk in de wetenschap dat de AP toch geen capaciteit heeft om eventuele schendingen van de privacy of profilering op te pakken.

2. Walletverificatie-eis: voorgeschiedenis, schade en privacyschending ongenoemd

In de cryptowereld adviseerde ik één bedrijf dat onder druk werd gezet door DNB met een eis die niet in de wet stond. De eis kwam neer op volledige monitoring van alle transacties en het controleren van de ontvanger van transacties naar eigen digitale wallets van klanten. DNB liep hiermee, blijkens de WOB-stukken, met instemming en wetenschap van uw Ministerie overigens, willens en wetens voorop op de regelgeving. Door deze eis werd een groep van 50 aanvragers van 'registratie' cryptodiensten uitgedund naar 15, met hoge kosten voor de aanvragers, zowel in termen van directe kosten als onterechte toezichtkosten DNB.

Als compliance adviseur van dat bedrijf constateerde ik dat de onrechtmatige eis leidde tot een privacy-schending en dat DNB niet bereidwillig was met het management van de onderneming in overleg te gaan. Ook brieven vanuit 25 van de toen nog 40 registrerende bedrijven konden DNB of Financiën (de formele eigenaar/toezichthouder op de Sanctiewet op dat moment) niet overtuigen, evenmin als Kamervragen. Vanwege de acute AVG-schending was gelukkig een rechtsgang snel mogelijk en uiteindelijk erkende DNB ten volle de onrechtmatigheid van de eis. In de tussentijd was gedurende een periode van 6 maanden de privacy van klanten onnodig geschonden. Dat risico is bij deze regulation en implementatiewet zeer groot aanwezig, waarover later meer.

3. Walletverificatie-eis: risico-inschatting bedrijf en dus verplaatsen van 8.5 naar 3.2.g

De crux van de discussie bij de rechter was destijds: laat een bedrijf zélf op risicogronden beoordelen welke maatregelen er genomen moeten worden maar schrijf het niet voor. Zoals DNB het uiteindelijk zelf ook verwoordde:

"Na heroverweging komt DNB tot het oordeel dat deze door DNB gegeven invulling van artikel 2, tweede lid, RtSw onvoldoende recht doet aan de ruimte die een instelling heeft om deze norm risicogeorieënterd in te vullen. DNB heeft het registratievereiste daarom ten onrechte als voorwaarde gesteld voor de registratie van Bitonic."

Technisch blijft het sterk de vraag of de controle op eigenaarschap van de eigen bewaarportemonnee wel kan, nuttig is en nodig is en hoe je dat doet. Die lastige vraag wordt in de Verordening eigenlijk ook niet opgelost maar met een klassiek Europese truc bij de European Banking Authority gelegd in artikel 38 (dat leidt tot invoering van artikel 19a2 in een richtlijn). Te zien is verder dat in de overweging 58 c.q. artikel 37.2 bij de Verordening 2023/1113 duidelijk is dat de Commissie op dit punt in de toekomst gaat bekijken: moeten hier nu strenge regels worden opgenomen of niet?

Waar de witwasregels de risico-gebaseerdheid primair stellen en het recht om die risico-weging als bedrijf zélf te maken ook centraal stond bij de rechtszaak (en erkenning van DNB nadien), is dit niet meegenomen bij de nu voorgestelde transpositie. In de kern beoogt de Verordening regel te borgen dat de crypto-instelling redelijke maatregelen neemt om te constateren of iemand (in technische zin) namens zichzelf optreedt. Dat is voor alle andere instellingen ook prima terug te vinden in het huidige Wwft-artikel 3.2.f. Bedacht moet worden dat ook het overmaken tussen eigen bankrekeningen bij verschillende banken geen hoger risico heeft. Waarom zou dat wel bij eigen rekening crypto zo zijn?

Het ligt dan ook meer voor de hand om de eis die nu in voorgenomen artikel 8.5 zou komen, te verplaatsen naar een nieuw artikel 3.2.g. Daarmee wordt geborgd dat de uitkomst van Nederlandse jurisprudentie is meegenomen en het primair de eigen risico-gebaseerde inschatting van de onderneming is die de maatregelen bepaalt bij transacties tussen eigen rekeningen/middelen. Die risico-gebaseerdheid is precies wat DNB bedoelt in het rapport van Herstel naar Balans.

De opname van voorgenomen artikel 8.5 in artikel 8 – in het hoofdstuk 'enhanced due diligence' – zou echter ten onrechte de indruk wekken dat er hoger risico zou zijn. Het neemt, in strijd met de jurisprudentie, de risico-inschatting van de onderneming in feite alsnog uit handen, wat niet de bedoeling kan zijn nu de Wwft juist risico-gebaseerd is en de rechtspraak zo helder op dit punt.

4. Massale privacyschending door artikelen 14-23 uit Verordening: disproportioneel

De consultatie geeft slechts in beperkte mate helderheid over de bredere impact en betekenis van de Verordening op massale transactiemonitoring en massa-surveillance in de toekomst. Er wordt met een technische redenering gezegd: we gaan voor crypto doen wat ook in de rest van Europa bij banken gebeurt en verder niets nieuws onder de zon. De Nederlandse politieke voorgeschiedenis wordt echter niet benoemd. Ook de gebreken in de totstandkoming van de regulation worden niet gemeld terwijl juist aan de formele kant geen sprake is geweest van een gepast regelgevend proces in Europa. En de impact van de Verordening is immens: het kryptoniet voor privacy in Europa.

Om het eerst uit te leggen aan de toevallige buitenstaander: stel je voor dat na elk telefoontje dat je pleegt, jouw provider verplicht is aan de provider van de ontvanger te sturen: je woonadres inclusief land en je ID-nummers gegevens of in de plaats van ID (als ie dat niet heeft): je geboortedatum en plaats van geboorte (dus ook: nationaliteit). Niet tijdens het telefoontje natuurlijk, want het past niet over de telefoonlijn. Nee, achteraf moet dat alsnog aangeleverd worden. Want ja, je zou maar zomaar bezig hebben kunnen zijn met een afspraak over witwassen en terrorismefinanciering te maken.

Ja, U leest het goed. Na elk telefoontje, ongeacht het land waar je heen belt. En o ja, als je belt naar of via een provider die zijn systeem op een Amerikaanse cloud (zeg Google, Amazon, Facebook) heeft staan, liggen die gegevens dus direkt in de VS. En ja, dat is het land waarvan het Europese Hof van Justitie al twee keer aan de Commissie heeft moeten uitleggen dat ze daar de gegevens niet zo goed beschermen als in Europa (de Schrems uitspraken). En o ja, ook de politieagent in allerlei landen van minder democratisch gehalte kan bij de lokale crypto-aanbieder dus even navraag doen naar je nationaliteit, adres. Kortom: de wereld weet waar je woont en welke nationaliteit/etniciteit je hebt.

Verander nu telefoon voor crypto-transfer of geldboeking om crypto te kopen/verkopen en dan begrijp je wat er in die artikelen 14-23 staat. Dat gaat best ver toch? Alle partijen in de financiële en crypto keten worden straks gedwongen om jouw privé gegevens elke transactie weer over de hele wereld te slingeren. Want het moet van Europa omdat Europa zonder grondrechtelijke toets en zonder nadenken de zogenaamde 'regels' van de Financial Action Task Force overneemt. Partijen worden daarbij ook nog eens opgezadeld met een uitgebreid en heel bewerkelijk onderling controle en klikplicht systeem om te zorgen dat iedereen netjes al die gegevens naar elkaar toeslingert.

Het gekke is dat naast die massa-distributieverplichting en klik/controleplicht van persoonsgegevens (die alle onschuldige mensen en alle transacties naar alle landen in de wereld omvat), in artikel 24 van de verordening staat dat de politie directe toegang moet krijgen, mits netjes gevraagd, tot de gegevens van personen die van witwassen of terrorismefinanciering worden verdacht. Dat is gericht en beperkt op mensen op wie een verdenking rust. Onschuldigen blijven buiten schot.

Het moge duidelijk zijn dat de logica en proportionaliteit hier onder druk staat. Is het echt nodig om al die data van onschuldigen de wereld rond te slingeren? Iedere marktpartij kan ook zonder die distributie netjes zijn controles doen, de politie kan gegevens opvragen. Zo'n oude uit 2007 daterende massa-distributieverplichting is overbodig. De inbreuk op privacy van alle onschuldige mensen is niet gerechtvaardigd en allerlei uitspraken van het hof van Justitie wijzen ook in die richting.

Maar is daar dan niet eerder tegen opgekomen in de Nederlandse politiek ?

Ja natuurlijk. In 2019 stonden de nieuwsmedia er vol van en probeerden [Privacy First en de bitcoinbedrijven](#) dit idee aan de bron, bij die Financial Action Task Force tegen te houden. Een brief werd aan Hoekstra gestuurd maar ja, die [zei](#): wacht maar af. In het Europa met alle veiligheidskleppen rond goede regelgeving maken komt het goed. Het wordt geen grondrechtinbreuk en o ja, de GDPR is van toepassing. Dat deel van het verhaal lezen we echter niet in deze toelichting op de consultatie.

5. Datadistributie, retentie, surveillance: kan dat zomaar wel?

De uitspraken van het Hof van Justitie rond data retentie in telefoonverkeer, reisgegevens, en de bescherming van data-transfers naar niet-EU landen maken duidelijk waar het hof staat.

En in de telefonie mocht het zover helemaal niet komen. Het Hof van Justitie heeft in de Tele2 zaak uitgelegd dat je zoveel data niet mag bewaren (in 2016: ECLI:EU:C:2016:970). En in de Digital rights Ireland heeft het Hof zelfs een hele richtlijn in de Telekom sector (waarin veel minder werd bijgehouden: alleen locatie en telefoonnummer) ongeldig verklaard. Ik citeer even hun website:

The Court of Justice declares the Data Retention Directive to be invalid

It entails a wide-ranging and particularly serious interference with the fundamental rights to respect for private life and to the protection of personal data, without that interference being limited to what is strictly necessary

Het was ook deze laatste case die de Autoriteit Persoonsgegevens er [op 7 maart 2019 al toe bracht om te zeggen over de Wwft](#): eigenlijk is die hele antiwitwas richtlijn nummer 5 al ongeldig in verband met de hoge mate van sleepnet/massa surveillance karakter. Als het Hof van Justitie bij telefoon al moeite heeft met meta-data, dan houdt de huidige anti-witwasstructuur in Europe bij het Hof van Justitie geen stand.

Dat was ook de conclusie in het proefschrift van C. Kaiser, C., [Privacy and Identity Issues in Financial Transactions: The proportionality of the European anti-money laundering legislation](#), Carolin Kaiser, Groningen, 2018. Daarin lezen we:

Therefore, based on the seriousness of the interferences with the rights to privacy and data protection caused by the sweeping surveillance measures of the Antimoney laundering Directive, and on the line of case law in which the CJEU has not hesitated to invalidate instruments it considered inadequate, no other outcome of a proportionality assessment of the measures of the Anti-money laundering Directive than the invalidation of the Directive can be expected or indeed desired.

En daarom [schreef de European Data Protection Board](#) ook al: jongens, let op wat je gaat doen met de nieuwe AML-regulation die straks in Europa komt:

The EDPB considers it as a matter of the utmost importance that the anti-money laundering measures are compatible with the rights to privacy and data protection enshrined in Articles 7 and 8 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union, the principles of necessity of such measures in a democratic society and their proportionality, and the case law of the Court of Justice of the European Union.

Het zal dan ook niet verbazen dat de nieuwe AML-regulation die er in Europa zou komen -en waar deze verordening 2023/1113 eigenlijk integraal onderdeel van zou zijn- nog wel even in de wachtstand staat, hangende de discussie met privacy-toezichthouders. En dat brengt me bij een belangrijk punt. Deze verordening klopt in de kern van de zaak en procedureel qua wetgeving niet. Dat wordt niet uitgelegd in de consultatiestukken want daar staat alleen: heeft directe werking, kan niet op worden teruggekomen, het is een fait accompli. De figuur van de zomerconsultatie zou ook haast vermoeden dat dit ook uw intentie is. Ik geloof dat niet en ik roep u ook op om uw positie herijken. U kunt zelf als lidstaat een annuleringsverzoek doen rond de verordening, is dat niet wat?

6. Verordening als fast-track procedure, zeg maar een juridisch vluggertje

Wie de geschiedenis van de verordening kent en ook de discussie in Nederland en Europa volgde zal zien dat er grote druk werd ervaren door individuele Europese landen om al veel eerder te voldoen aan zware witwasregels, zonder na te denken over de grondrechtelijke impact. We zagen in Nederland DNB al in 2020 los gaan op de cryptosector en ook in Duitsland en Zwitserland (EER) was dat het geval. De regelgever en toezichthouder wil graag nog verder monitoren en controleren.

Wat er in het Europese wetgevende proces gebeurde is dat er in alle haast, voor het eind van het Frans presidentschap de behoefte was om toch die extra monitoringsregels uit de geplande AML-regulation te lichten. Als gevolg daarvan kloppen er allerlei zaken niet. Er is een grote verwevenheid tussen de verordening die nu voorligt (2023/1113) en de nog niet vastgestelde teksten van de toekomstige AML-regulation rond dataretentie, inzagerecht/correctierecht, definitie van ongebruikelijke of verdachte transacties, samenwerking autoriteiten en noem maar op. Je kunt die twee niet uit elkaar trekken.

Als voorbeeld: wie de wetsvoorbereiding leest rond Verordening 2023/1113 ziet dat het idee om de richtlijn te wijzigen eigenlijk niet aan de orde is. Men wil niet nog een keer dat in allerlei landen van Europa eigen spruitjesversies van eenzelfde verplichting komen. Er moest en zou het instrument van één verordening met directe werking komen. Maar ja, die AML-regulation liep spaak en men wilde toch verder met die monitoringsregels want voor Commissie, lidstaten en parlement was het politiek scoren belangrijker dan nadenken over logica en proportionaliteit van regels.

Zo zien we nu in artikel 38 van de verordening opeens hoe voor een deel van de eisen die thuishoren in de latere AML-regulation, opeens wél een richtlijn wijziging wordt opgenomen met als voorspelbaar effect dat die wijzigingen in lokale landen weer leiden tot lokale smaken en ons in Nederland opnieuw te wachten staat wat in 2020 gebeurde. Een heel eigen interpretatie van toelatingsvoorwaarden in de markt, maar straks uitgevoerd door de AFM. De opname van de walletverificatie in artikel 8 in plaats van artikel 3 wijst ook in die richting.

Kenmerkend hierbij is ook dat we in Nederland in afwijking van Europa geen 18 maanden overgang naar nieuwe vergunningen willen organiseren maar 6 maanden. Terwijl de ervaringen met de registratieproblematiek die DNB had bij crypto, bij PSD2 en die er rond crowdfunding te zien is bij AFM, erop wijzen dat we meer dan die 18 maanden in Nederland nodig gaan hebben.

Onconstitutioneel in proces en inhoud

Terug naar die Verordening 2023/1113 als een vluggertje. De details van het parlementaire proces blijven nu erg verscholen en pas met een WOO-verzoek zouden we er meer over kunnen weten. Maar in de snelheid waarmee de verordening totstand kwam is gegarandeerd niet aan alle vormvereisten voldaan die bij fatsoenlijke regelgeving past. Dit eruit lichten van deel-eisen uit een groter geheel is inhoudelijk onzinnig en juridisch onverantwoord spelen met regelgeving. Dat daarbij de evidente disproportionaliteit niet is meegewogen laat zien hoe gepolitiseerd het spel is.

Alhoewel het Ministerie van Financiën zal stellen dat de Verordening nu een feit is, wil ik hierbij de kamermedewerkers van politieke partijen nog wel even meegeven dat er een grote hypotheek ligt op deze regelgeving. Diverse partijen zullen dit bij het constitutionele hof aanvechten. Daarbij zal Financiën vast zeggen: het lukt partijen niet om dat te doen en daarin heeft ze gelijk: er is een verouderde doctrine uit de vorige eeuw die dat lastig maakt, maar de enige vraag die u zelf kunt stellen is: hoe kan het dat Nederlandse ambtenaren ingestemd hebben in welke hoedanigheid dan ook met zo'n massaal datadistributieregime in een tijd waarin AI-bots de wereld afschuimen naar informatie. En waarin een crypto-asset maken een fluitje van een cent is (tip voor US platforms: maak van je logintoken een crypto-asset, dan ~~kan~~ moet je wereldwijd de persoonsdata delen).

De politieke vragen zijn in 2019 al gesteld. En van belang is vooral ook wat de ontbrekende paragrafen bij deze consultatie zijn. Ik wijs op de aanwijzingen voor regelgeving en het Integrale Afwegingskader Regelgeving dat we in Nederland zouden moeten hanteren. In de oude versie was er genoeg ruimte voor Constitutionele Toetsing. In het nieuwe kader is die weggepoetst in hippe plaatjes. Maar de oude [handleiding](#) is nog steeds de moeite van het lezen waard en een goede grondrechtelijke toetsing misstaat geen enkele overheidsambtenaar.

7. Het belang van ex-ante toetsing op grondrechten en proportionaliteit

Nederland heeft, u gelooft het misschien niet, in 2017 de volgende aanbeveling geadopteerd in internationaal verband ([Report of the Working Group](#) on the Universal Periodic Review - Netherlands, UN Doc. A/HRC/36/15 (18 July 2017), para. 131.121) :

Take necessary measures to ensure that the collection and maintenance of data for criminal [investigation] purposes does not entail massive surveillance of innocent persons.

De aanbeveling is, aldus de toelichting van de regering overgenomen en destijds aan de Tweede Kamer, vertaald naar het actieplan Mensenrechten.

Dat was dus een praatje voor de buitenlandse bühne die belofte, iets dat we als Nederland met mensenrechten wel vaker doen. Grote sier maken in buitenland, maar in binnenland met de voeten treden. Wie zich daar verder in wil verdiepen leze bijvoorbeeld het overzichtsartikel van Jasper Krommendijk: '[Between Pretence and Practice: The Dutch Response to Recommendations of International Human Rights Bodies](#)'.

En ja, we hebben ook een [VN-resolutie over privacy in a digital age](#), aangenomen door de Human Rights Council op 26 September 2019. En ja, daarin staat dat staten hun bedrijven niet moeten verplichten tot onnodige massasurveillance:

(j) To refrain from requiring business enterprises to take steps that interfere with the right to privacy in an arbitrary or unlawful way, and to protect individuals from harm, including that caused by business enterprises through data collection, processing, storage and sharing and profiling, and the use of automated processes and machine learning;

Maar goed, ook hier geldt dat het mooi mooi weer spelen is in buitenland. Intussen is de hoogste boete van de Autoriteit Persoonsgegevens ooit, de boete voor de Belastingdienst - dat geautomatiseerde algoritmes die ten onrechte op nationaliteit en achtergrond ertoe leiden dat mensen bij de overheid toeslagen wordt geweigerd en juridische steun wordt onthouden.

En bij de banken en aan de Wet ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering (Wwft) is eenzelfde beweging gaande, die echter wegens grote geheimhouding in wet en toezicht minder makkelijk naar voren komt. Tegelijk geldt voor bedrijven een directe verplichting, om de verplichtingen onder VN Resolutie 17/4 van 16 juni 2011 te honoreren.

De mensenrechtenraad adopteerde toen de zogeheten: [Guiding Principles for Business and Human Rights: Implementing the United Nations "Protect, Respect and Remedy" Framework](#) (HR/PUB/11/04). Lees maar even mee:

These Guiding Principles are grounded in recognition of:

(a) States' existing obligations to respect, protect and fulfil human rights and fundamental freedoms; (b) The role of business enterprises as specialized organs of society performing specialized functions, required to comply with all applicable laws and to respect human rights; (c) The need for rights and obligations to be matched to appropriate and effective remedies when breached. These Guiding Principles apply to all States and to all business enterprises, both transnational and others, regardless of their size, sector, location, ownership and structure

De verplichtingen strekken zich breed uit over allerlei soorten bedrijven en dienstverlening en omvatten alle relevante mensenrechten:

11. Business enterprises should respect human rights. This means that they should avoid infringing on the human rights of others and should address adverse human rights impacts with which they are involved.

12. The responsibility of business enterprises to respect human rights refers to internationally recognized human rights – understood, at a minimum, as those expressed in the International Bill of Human Rights and the principles concerning fundamental rights set out in the International Labour Organization’s Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work.

13. The responsibility to respect human rights requires that business enterprises:
(a) Avoid causing or contributing to adverse human rights impacts through their own activities, and address such impacts when they occur;
(b) Seek to prevent or mitigate adverse human rights impacts that are directly linked to their operations, products or services by their business relationships, even if they have not contributed to those impacts.

8. Waar zit de schade en voor wie?

Het negeren van bovengenoemde proportionaliteitsprincipes en mensenrechten is aan de orde van de dag. In de kern van de zaak worden klanten van banken nog steeds grootschalig met onereuze collectieve voorwaarden van de NVB via een omgekeerde ransomware politiek onder druk gezet.

Een ransomware aanvaller blokkeert de PC en informatie van de klant en geeft die pas terug als ie geld krijgt. De banken blokkeren echter het geld van de klant en geven dat pas vrij als de klant bewijsmateriaal geeft. Dat bewijsmateriaal wordt daarna dan tegen de klant gebruikt en kan leiden tot het kwijtraken van de rekening, niettegenstaande het gegeven dat een rekening in giraal betalingsverkeer een basisbehoefte voor particulier en bedrijf is.

Dat banken tot deze omgekeerde ransomware politiek overgaan is niet onbegrijpelijk. De boetes rond witwassen zijn hoger dan die rond dataschending (die bovendien geheim gehouden kan worden). Maar onterechte blokkade’s die door AI opgezet worden zijn er door mensenhanden pas dagen later af te halen. Achternamen en etniciteit worden met een beroep op onderzoek van geografische risicofactoren door algoritme’s onzichtbaar toch ingezet. Iedereen moet zijn privé leven prijsgeven om zijn geld te mogen bewegen, iedereen is schuldig tot onschuldig bewezen. En doe je een beroep op privé leven? Dan werk je niet mee en ben je de rekening kwijt.

Let wel: dat is niet een wereld die eraan komt als we doorgaan met transactiemonitoring Nederland. [Het is een wereld waarin we nu leven](#). Waarin de menselijke waardigheid onrecht wordt aangedaan.

Samenvattend advies rond deze consultatie

Ik geef u in overweging, mocht u onderstaand urgent advies niet opvolgen, om artikel 8.5 te verplaatsen naar 3.2.g van de Wwft. Crucialer is echter dat u hernieuwd een constitutionele toetsing uitvoert op de haalbaarheid van deze verordening. Deze verordening is evident disproportioneel. Hij vernietigt alle privacy-rulings van het hof van Justitie want iedereen kan een crypto-asset-omzeilingsmodel bouwen die je aan platformbedrijven verkoopt zodat ze tot in lengte van jaren privé data kunnen rondslingeren over de hele wereld onder het mom van: ik moest aan deze regel voldoen.

U hoeft dit niet door te zetten. U kunt, maar dan moet u wel snel zijn, ook de steven wenden en als lidstaat, als geprivilegieerde speler in het Europese spel, bij het Hof van Justitie een procedure starten om deze deelverordening, dit juridisch vluiggertje te stoppen. Ik raad het u met hoogste urgentie aan.

Tegelijk: als u het niet doet, dan moet ik het wel doen, want deze disproportionaliteit is irrationeel.

Met vriendelijke groet

– Simon Lelieveldt – oprichter Human Rights in Finance.EU

Digitaal verzonden